

ODRŽAN POSLOVNI FORUM ULAGANJA U GRADITELJSTVO 2024.

Građevinska ekspanzija u željezničkoj infrastrukturi

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Glavni prioriteti u sljedećemu desetljeću su obnova, modernizacija i proširenje željezničke infrastrukture u Hrvatskoj, istaknuto je na hrvatsko-slovenskome forumu *Ulaganja u graditeljstvo 2024*.

Ulaganja u graditeljstvo 2024.

Treći hrvatsko-slovenski poslovni forum pod nazivom "Ulaganja u graditeljstvo 2024." bavio se aktualnim temama u sektoru graditeljstva, investicijama u građevinarstvu, dekarbonizacijom industrije, novim načinima gradnje radi postizanja Europskoga zelenog plana, digitalizacijom, ali i temama povezanim s problemima poduzetnika zbog nedostatka i uvoza radne snage. Na forumu su kao uvodni govornici sudjelovali Alenka Bratušek, ministrica za infrastrukturu Republike Slovenije, i Oleg Butković, potpredsjednik Vlade RH i ministar mora, prometa i infrastrukture.

Alenka Bratušek je u svojem govoru istaknula da je u graditeljstvu i prometu sve važniji koncept održivosti, a unutar toga jedna od najvažnijih tema jest održiva logistika.

Slovenija veliku pozornost posvećuje održavanju infrastrukture, što će gospodarstvu omogućiti da bude konkurentno na tržištu. Republika Slovenija investira 300 milijuna eura na godinu u modernizaciju željezničke infrastrukture. Gradi se novi kolosijek od Divače do Postojne. Planira se gradnja dvokolosiječne dolenske pruge, prvo do Ivančne Gorice pa do Novog Mesta. Planira se povećanje broja vlakova na postojećim prugama i povezivanje sa zračnom lukom u Brniku. Gradi se također druga cijev tunela Karavanke. Slovenija nastoji povećati udio prijevoza željeznicom te ulaže dodatne napore da cestovni promet bude brži.

Oleg Butković, potpredsjednik Vlade RH i ministar mora, prometa i infrastrukture, istaknuo je kako je izgradnja planirane infrastrukture autocesta Hrvatske pri kraju.

Rekao je i da investicijski ciklus u cestovnoj infrastrukturi na obali mijenja lice i naličje primorja. Dodao je kako će se svi resursi u idućih desetak godina usmjeriti u obnovu, modernizaciju i dodatnu izgradnju željezničke infrastrukture, a u tome području ulaže se gotovo 1,5 milijardi eura. Ključ je bila izmjena TNT uredbe. Što se tiče prometne infrastrukture, istaknuta je važnost izmjene TNT uredbe kojom je Hrvatska dobila još dva koridora, čime je jug zemlje, koji nije bio na koridoru, uvršten na europsku mrežu prometnica, a to su preduvjeti *da HŽ Infrastruktura* može pripremati i provoditi velike infrastrukturne projekte. Naime, Europski parlament usvojio je u lipnju 2023. Rezoluciju o velikim projektima prometne infrastrukture u EU-u u kojoj je pozvao države članice da svoje nacionalne projekte usklade sa Strategijom razvoja europske prometne mreže, koja po novome prijedlogu uključuje Hrvatsku na četiri od devet koridora. Hrvatska je sada uključena u četiri koridora, a to su Mediteranski koridor, Baltik – Jadran, Koridor Rajna – Dunav i Zapadni Balkan. Ministar Butković dodao je kako su europski fondovi najveći izvor financiranja uz međunarodne investicije

Alenka Bratušek, ministrica za infrastrukturu Republike Slovenije

Oleg Butković, potpredsjednik Vlade RH i ministar mora, prometa i infrastrukture

Novom TEN-T uredbom, Hrvatska je uključena na četiri od 9 modalnih koridora

u obnovu regionalnih pruga. Promet, kao i sve grane, idu u smjeru ozelenjivanja pa nam je cilj smanjiti i potrošnju fosilnih goriva. Slovenija je svojim iskustvom pomogla Hrvatskoj jer je prije ušla u EU i dobro je da se na taj način ojača i građevinski sektor u obje zemlje.

Prije prve Panel rasprave održano je Uvodno izlaganje pod nazivom "Je li građevinski sektor spreman za graditeljstvo budućnosti?". Predavanje je održao prof.dr.sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu. U svom izlaganju rektor Lakušić istaknuo je među ostalim da je sektor građevinarstva najznačajniji sektor u gospodarstvu. Oni koji su protagonisti tog sektora moraju javno govoriti, ukazivati na greške, ne da bi govorili tko je kriv, nego kako bi unaprijedili neke postupke. Postoje dobri iskoraci. Mi kad govorimo o strategiji govorimo o sudbinama nekog sektora. Moramo voditi brigu da naše okruženje i naš budući razvoj bude takav da budemo zadovoljni mi koji smo to kreirali, ali i oni koji u tome ne sudjeluju. Kad govorimo o sektoru građevinarstva prošli smo sve faze. Imali smo izgrad-

nju autocesta, ali naše tvrtke nisu imale strategiju što nakon izgradnje autocesta. U narednom razdoblju ne smijemo ponoviti takve greške. Projektiranje, izgradnja, nadzor i vođenje projekata promijeniti će se većim ili manjim dijelom u narednom razdoblju. Ove promjene uzrokovane su primjenom novih tehnologija, a tehnologije su pomogle i u stvaranju novih materijala, proizvoda te tehnoloških procesa. Gradilište u budućnosti neće biti vezano samo uz inženjere građevinarstva, već i uz inženjere vezane uz neka softverska rješenja. Građevinarstvo kao sektor će trebati pomoć, a tu mu može pomoći akademska zajednica stvarajući stručnjake koji će unapređivati sektor graditeljstva. Novac, vrijeme, učinkovitost, robotizacija, dronovi, 3D printeri, digitalna transformacija to su samo neki od izazova u budućnosti. Trendovi koji su prisutni i bit će prisutni u sektoru graditeljstva u narednih 10 godina su zaštita na radu, učinkovita tehnologija, potreba za radnom snagom, modularna i montažna gradnja, fokusiranje stanogradnje, 3D printeri, pametni i otporni gradovi.

Posebice zadnje navedeno je vrlo važno je se predviđa da će u narednom razdoblju 70 posto stanovništva upravo živjeti u gradovima. U okviru predavanja, rektor Lakušić predstavio je i Najvažniji strateški projekt RH - Znanstveno učilišni kampus Borongaj Sveučilišta u Zagrebu, čija je realizacija (projektiranje i izgradnja) usko vezana za sektor graditeljstva s obzirom na sve projekte koji se planiraju realizirati u okviru cjelovitog projekta Kampusa. Posebno ističemo izgradnju nove prometne i komunalne infrastrukture s ciljem povezivanja Kampusa s infrastrukturom grada Zagreba, izgradnju centara izvrsnosti u gotovo svim područjima visokog obrazovanja, a neki Centri već imaju i građevinske dozvole, te samo čekaju odluku o financiranju. Upravo takav je Centar za istraživanje i razvoj sigurnog i održivog izgrađenog okoliša Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Rektor je posebno istaknuo da države koje brinu o svojoj budućnosti, imaju strategiju kako stvoriti potrebni broj stručnjaka koji su nam potrebni, ne samo u graditeljstvu već i u ostalim granama gospodarstva. Svi moraju biti svjesni da je to neizvedivo bez sinergije akademske zajednice, gospodarstva i Vlade.

Panel 1: Uloga građevinarstva u zelenoj tranziciji

Mirjana Čagalj, potpredsjednica Hrvatske gospodarske komore za graditeljstvo i promet, sudjelovala je na panelu "Uloga građevinarstva u zelenoj tranziciji". Sudionici su bili i Tomislav Kamenski, voditelj Odjela za investicije i razvoj projekata *Kamgrada*, Velimir Vilović, član Uprave *Nexea*, Marko Trampuž, direktor tvrtke *Kolektor Kolingal*, Richard Krammer, direktor *GrECo Specialtija GmbH* i voditelj GrECo skupine za rizik u graditeljstvu i nekretninama, te Blaž Miklavčič, glavni direktor *GH Holdinga*, kao sudionici iz Slovenije. Na panel-raspravi istaknuto je to da je u graditeljstvu jako važno planski razmišljati. Kada se završi jedan investicijski ciklus, treba već imati stratešku viziju kako da građevinska operativa preživi sljedećih deset godina. Hrvatsku građevinsku operativu u sljedećih deset godina okupit će izgradnja i modernizacija željezničke infrastrukture.

Danas je u građevinskom sektoru zaposleno oko 140 tisuća radnika, od kojih je svaki drugi strani radnik. Građevinski sektor jedan je od pokretača rasta domaćega gospodarstva, s udjelom u BDP-u većim od pet posto.

Rast opsega građevinarstva uzrokovan je dijelom i investicijama u obnovu nakon potresa u Zagrebu te Zagrebačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji. Porasle su i cijene građevnog materijala pa je i to podiglo investicije. Hrvatskoj treba kontinuirani rast, koji će privući radnike koji se žele vratiti u Hrvatsku te će imati stabilan posao. Na temu održivosti u građevini, Čagalj se osvrnula na činjenicu da se danas primjenjuju nove tehnologije jer su se promijenili tehnički propisi kod projektiranja. U Hrvatskoj su trenutačno povećane cijene izgradnje, ali se ostvaruje ušteda energije.

Panel 2: Ulaganja u infrastrukturu sa stajališta održive mobilnosti

Na drugoj panel-raspravi "Smjernice ulaganja u infrastrukturu sa stajališta održive mobilnosti" sudjelovali su Ivan Kršić, predsjednik Uprave HŽ Infrastrukture, Josip Škorić, predsjednik Uprave Hrvatskih cesta, Mario Šimić, voditelj gradnje Tehničko-logističkog centra Zagreb i nabave novih vlakova HŽ Putničkog prijevoza, te Damir Šošarić, ravnatelj Uprave za fondove EU i strateško planiranje pri Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, a sloven-

Sudionici skupa *Ulaganja u graditeljstvo 2024.*

ski su sudionici bili Kristjan Mugerli, direktor Kolektora CPG, i Simon Savšek, voditelj Ureda EIB-a u Sloveniji. Ivan Kršić, predsjednik Uprave HŽ Infrastrukture, istaknuo je kako je pokrenut velik investicijski ciklus u modernizaciju i obnovu gotovo cijele željezničke mreže te da nije lako uskladiti zahtjeve ponajprije prijevoznika, a potom putnika te izvođača radova, dok istodobno raste opseg i putničkog i teretnog prijevoza. Transformacija se željeznice doista i događa. Istaknuo je i to kako je Hrvatska uvrštena na dodatna dva europska prometna koridora, što otvara dodatna vrata prema financijskim instrumentima iz EU-ovih fondova. Također, Vlada RH potpisala je veliki zajam s Europskom investicijskom bankom za 400 milijuna eura od ukupno 900 milijuna eura koji će biti na raspolaganju za revitalizaciju željezničkog susta-

va. Tim novcem HŽ Infrastruktura planira obnoviti oko 500 kilometara pruga, ponajviše lokalnih, koje su jednako važne kao i međunarodne koridorske pruge, jer ljude u manjim mjestima spajaju s velikim središtima. Ukratko, povećava se broj projekata kojima se želi promijeniti sliku željeznice u Hrvatskoj. U sljedećih deset godina planira se uložiti više od šest milijardi eura u modernizaciju željezničkog sektora.

Na pitanje moderatora o najvećemu projektu u povijesti HŽ Infrastrukture, za koji je nedavno pokrenuta javna nabava, Kršić je odgovorio da se radi o projektiranju i izgradnji globalnoga sustava pokretnih komunikacija za željeznički promet (GSM-R) i njegovoj tranziciji na budući komunikacijski sustav (FRMCS). Istaknuo je da je takav projekt vrijedan 450 milijuna eura vrlo važan jer omogućuje lakšu, bržu i sigurniju komunikaciju na željeznici.

Glavni zaključak konferencije jest taj da je izazova u graditeljstvu danas mnogo, posebno u željeznikom sektoru, koje prati nedostatak radne snage te projekatana koji mogu pripremati velike projekte kakvi su potrebni za revitalizaciju prometnoga sustava. Zato je težište na školovanju i zadržavanju mladih stručnjaka koji će svoje znanje moći primijeniti u svojoj zemlji.

Izvor:

www.hgk.hr

<https://www.hzinfra.hr/>

Fotografije:

Damir Škomrlj/Cropix
FREEPIK

Ivan Kršić, Josip Škorić i Damir Šošarić tijekom panel rasprave